

III JORNADA GRUP PENSADORS

GRUP DE PENSADORS. “PER A UNA NOVA CULTURA DE LA SALUT COL·LECTIVA”.
Convent de Sant Agustí. Barcelona, 30 novembre de 2015

Àngels Vives Belmonte

Bon dia, benvinguts tots i cada un de vosaltres, avui per celebrar junts el treball realitzat durant més de cinc anys.

Avui, com a “pensadora” però especialment, com a Presidenta de la Fundació CCSM us dono la benvinguda i us vull transmetre l’interès profund que des de la Junta de la Fundació, i des del Patronat, tenim pel desenvolupament de treballs, que com aquest, té com a idea central crear un espai de pensament col·lectiu. Aquest interès està reflectit en que també la vicepresidenta de la Fundació, Montse Martínez G. està completament implicada en l’organització del Grup de Pensadors i avui esperàvem la presència del Director, Victor Martí, que finalment no podrà venir.

Com sabeu, l’any 2010, i per commemorar el desè aniversari de la Fundació, vàrem posar en marxa una idea. La de treballar plegats, la de pensar junts i la de pensar separats. La de col·locar-nos des de la responsabilitat de cada un, en una posició de pensadors pel tema que ens convoca. Reunir-nos afectats pel tema de la Salut Mental (usuaris, familiars i professionals) i tractar de pensar junts.

La idea central era veure si érem capaços d’organitzar plegats un espai a on poder-nos reunir i parlar reflexivament sobre un tema, amb l’ambició de crear una nova cultura, una nova manera de relacionar-nos.

El grup es va concebre des de la perspectiva de la reflexió, sense ànim terapèutic, encara que ens resulti curatiu i balsàmic per a tots. De la terna, els professionals hem tingut d’abandonar els nostres tics terapèutics (qüestió no sempre fàcil, ni aconseguida), encara que també hem pogut presentar-nos amb d’altres facetes (avis) i els demés s’han vist requerits des de la seva experiència i capacitat de pensar les coses. En el transcurs del treball s’ha anat produint una certa dilució de les identitats a les que tots ens agafem amb tenacitat mentre podem, per passar a la singularitat de cada un.

Hem participat durant aquests anys unes seixanta persones i estem a la novena edició. Després, unes companyes ens parlaran amb deteniment del treball que han realitzat amb el material de la penúltima edició -La identitat-, però jo ara faig una mirada global de tota l’activitat durant aquests anys.

Des de la primera edició, fins a aquesta darrera, hem parlat i debatut lliurement al voltant del següents temes:

1. La relació
2. L'internament psiquiàtric
3. La responsabilitat
4. La família
5. El discerniment
6. I després què?
7. La identitat
8. La por
9. Les veus

La metodologia de treball, l'hem sabut sostenir – 6 sessions de treball, tema a escollir, participació paritària (més o menys), coordinació compartida (recollida d'actes i moderació torn de paraules). Cada tema ha estat triat pel propi grup, normalment en la primera sessió, encara que ja s'ha anat vislumbrant en l'anterior edició. Ens hem reunit en més de 50 sessions, i més de 75 hores treballant plegats ($75 \times 15 = 800$ hores de feina). Durant tres o quatre (?) edicions va fer-se en paral·lel el Grup de tarda, que no s'ha pogut sostenir.

El clima de les sessions de treball és de **respecte**, en el sentit que tots estem en peu d'igualtat i tots som diferents. Cada un des de la seva identitat múltiple. Li ha seguit una **naturalitat i espontaneïtat** creixents. Els diàlegs han resultat fluïts i des del primer moment s'ha observat una evolució dels temes. El ritme de les sessions ha estat ràpid, a moments trepidant. En general ha predominat el bon humor, de vegades ens hem quedat “sobrecogidos” per les comunicacions intenses i impressionants. En algun moment, un malentès o discrepància ha portat malestar, inclús amb la necessitat de no incorporar-se a les següents edicions.

La relació, el vincle, la vergonya, la por, l'engany, veritat i mentida, el deliri, la violència, les al·lucinacions, estar malalt, ser dolent, la identitat, el futur han estat alguns dels temes tractats.

En aquests anys, l'espai també ha canviat. De la seu de la Fundació a un Centre Cívic (La Casa Orlandai), d'allà a un altre (Fabra i Coats), a on hem ocupat també diversos espais.

Hi han passat pel grup més 90 pensadors, la mitjana del grup ha estat al voltant de 18 participants i hi ha un nucli inicial que es manté, amb incorporacions noves en cada edició.

Hi ha hagut dos encàrrecs:

Un ha estat que el que parlem ho sapiguem traslladar a fora del grup.

1. Segona edició- L'internament psiquiàtric- a on vàrem acordar traslladar-ho al Comité d'Ètica Assistencial de la Fundació, que el 13 d'aquest mes ha presentat en una Jornada el document "Drets Humans i Hospitalització Psiquiàtrica. Per una Ètica de la Capacitat. La Vida Diagnosticada".
2. Participació en mitjans de comunicació. Diferents programes de ràdio.
3. Presentació del Grup de Pensadors a diferents Jornades (Brasil, Valladolid, Madrid).
4. Treball de recerca sobre la potencialitat del Grup de Pensadors, a càrrec de Merche Serrano (Treball Màster d'Antropologia).
5. Treball que ara ens presentaran, Marisa, Begonya, Merche, Montse i Lourdes.

L'altre encàrrec del grup és un treball cap a dintre, cap a obrir espais de intimitat a on poder trobar un lloc de confiança en la pròpia capacitat de pensar de cada un, i de la capacitat d'estar i pensar junts.

Espero que podrem mantenir i ampliar aquest treball per anar destil·lant una manera nova de pensar-nos en l'emmalaltir i el sanar humà.

Moltes gràcies.